

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.

За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 круна по године 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франака у злату, на по године 10 франака у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.

Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Излази суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

Дворске и дипломатске вјести

— Њ. Кр. В. Господар и Њихова Височанства Књаз Петар и Књагиња Вјера отпутовали су у прошлу суботу на Тополицу код Њихових Височанстава Књаза Нашљедника и Књагиње Нашљедниковице, да тамо дочекају Њено Краљевско Височанство Књагињу Милену, која се с Њ. В. Књагињом Ксенијом на повратку из Париза зауставила због рђавог времена неколико дана у Млечима.

— Усриједу 14. о. мј., поводом педесетогодишњице Њ. В. Вилхелма II, Цара Њемачког, овд. царско-њемачки посланик г. Пилгрим-Балтаци примао је у посланству честитања. Од стране Њ. Кр. В. Господара честитао је ордонанс-официр г. кап. М. Томановић, а од стране Књаж. Владе предједник Министарског Савјета г. Д-р Л. Томановић са начелником г. С. Рамадановићем. На честитању су били и сви чланови овд. дипломатског кора. За вријеме честитања свирала је пред посланством војна музика.

Наше војно министарство добило је извјештај од војне команде са Грахова, да је једно одјељење аустроугарске војске из Билећа са топовима и комором идући уздуж наше границе, код Вучјег Дола прешло 20 минута дубоко у нашу границу, гдје није било наше пограничне страже. Опазивши то официр Краљевић са неколико војника, а мислећи да су из незнања туда зашли, поврати то одјељење натраг.

Тим поводом Књажевска Влада предла је протест овлашћеној Аустроугарској легацији, одбијајући од себе сваку одговорност за зле пошљедице таквих пограничних изазивања, које су и овога пута изостале ушљед најстрожијих упустава да се сукоби избјегавају.

У потврду онога што смо казали у потоњем „Гласу Црногорца“ односно изјаве нашег отправника послова у Цариграду на високој Порти, ушљед поразама Аустроугарске и Турске, у стању смо констатирати, да је био у листовима изопачен разговор нашег отправника послова, који је он по личној својој иницијативи имао са турским министром иностраних дјела, као што се види из дementија, који је бечки „Кор. Биро“ донио из Цариграда.

Одзив из Русије

Петроградско „Нов. Време“ доноси уводни чланак под насловом *Потоња ойомена*, који у изводу гласи:

„Питање Босне и Херцеговине дало је много бриге јевропским дипломатима, који свим силама настоје, да се то питање мирним путем ријеша. Начин, који је изабрала дипломатија за то рјешење, како изгледа, није ипак најправилнији, јер док она с једне стране чини велики притисак на слабе и нејаче, с друге стране она подржава силне и јаче, а то без сумње не води к миру него рату, пошто миру не угрожавају они, који се бране, већ, они који нападају и грабе.

„Тим духом био је задахнут и прелијепи говор црногорског министра предједника, држан прије неколико дана у црногорској Народној Скупштини.

„Црногорски је министар изјавио, да Књаз још успјешно задржава ратоборност црногорског народа, која је изазвана насилним поступком Аустро-Угарске према српском народу. Црногорци чекају рјешење јевропске конференције, надајући

се, да велике силе неће осудити српски народ на смрт. Српски је народ водио вјековну борбу за свој опстанак и није узалуд проливао потоке крви за своју слободу. То би требало најприје да знаду велике силе, нарочито Њемачка и Италија, које своју снагу дугују баш томе националном осјећању, у име кога се бори данас српски народ. Министар се нада, да силе неће одобрити аустро-угарску погодбу односно Босне, којом се погодбом један жив народ ставља као предмет јевтине проговинске шпекулације. Потврда те погодбе била би осуда српске народности на постепено умирање, но српски народ не може мирно гледати, како се туђин спрема, да му дође на погреб. Црногорци с правом могу рачунати, да ће силе умјети оцијенити стање ствари не само са гледишта моћне Аустрије, него и са гледишта слабијих словенских народа, који ипак нијесу склони на робовање.

„У исто доба министар је свјестан свијех пошљедица јевропске равнодушности према судбини Срба. Ни Црна Гора ни Србија неће пристати добровољно, да буду задављене конопцем, који им је спремио барон Ерентал уз опште попуштавање других сила. Ако им је суђено да погину, они ће вољети погинути у поштеном боју, а не да буду политички задављени. Књажев ауторитет био би довољан, да задржи свој народ од тренутног узбуђења, но задржати наоружан народ у тренутку, кад му међународна конференција прочита смртну пресуду, неће моћи ни Књаз ни сви мудраци на земљи. Тада ће се крв пролити, па ма како била та борба без наде.

„Министар мале словенске државице, разумије се, не може пријетити не само свијем великим државама, него ни једној од њих. И његова бесједа није пријетња. Он само предвиђа неизбежне пошљедице, које ће наступити и ушљед којих не само да ће бити немоћан он, већ ће бити немоћна и сва влада, па и сам вођ црногорског народа. Тешко да могу 50.000 црногорске војске рачунати на побједу над Аустроугарском, која броји много милијона. Али чим је мање наде, тим ће борба бити жешћа и очајнија. Није ово први пут, да Црна Гора стоји пред питањем о свом државном бићу, али се она није никад колебала да прими добачену јој рукавицу.

„За јевропску дипломатију било би лакше, кад тог горског орловског гњијезда не би постојало. Али оно постоји, и миротворци морају с тим да рачунају, па ма како им то било непријатно.

„Црна Гора нема никаквих прећераних захтјева. Она жели то исто, што жели и руско јавно мишљење, — да се мирно, правично и разумно задовоље прве и најпростије животне потребе српског народа. Она тражи само то, да јој се да могућност да не буде задављена њемачким конопцем. Ако буде по вољи јевропској дипломатији, да изрекне своју моћну ријеч у корист српског народа — Црна Гора ће одговорити на то пријатљем. Не буде ли јој то по вољи — ни

Књазу, који толико задовољава савјете јевропских дипломата, ни опрезној црногорској влади неће бити могуће, да савлада црногорски народ, који је од искона истакао своје народно достојанство и слободу изнад свакога страха од смрти.

„Ако желите мира, не бојте се одрата; ако не желите крвопролића, не стварајте такве услове који ће успркос свим вашим добрим жељама механички учинити то крвопролиће неизбежно.

„Глас црногорског министра одјекнуо је као потоња опомена јевропској дипломатији, која увлачи Јевропу у рат баш својом неразумном плашљивошћу.“

Бечка „Н. Сл. Преса“ доноси поводом говора нашег министра-предједника из Петрограда овај телеграм:

„Говор црногорског министра-предједника Томановића изазвао је овдје нов излив панславистичких, односно свесрпских осјећаја. „Новоје Време“ означава говор црногорског министра као *потоњу ойомену дипломатији*, која баш својом безразложном страшљивошћу увлачи Јевропу у рат. „Слово“ види у Томановићевом говору и у скупштинској резолуцији доказ, да се конференција не смије ограничити на протоколисање свршеног чина. Нареду, који је свјестан свога јединства и на све спреман, не може се судбина укрити под зеленим столом.“

Из Берлина јављају „Н. Сл. Преса“, да се „Нордлајче Алгемајне Цајтунг“, орган канцелара Билова, изражава о Томановићевом говору овако:

„Истога дана, кад је сир Едвард Греј заступао мишљење, да је споразум Аустро-Угарске са Турском знатно увећао поуздање у међународну конференцију која се има сазвати, одиграо се у црногорској Скупштини призор, који доказује, да мале балканске државе рачунају још увијек са неслогом великих сила. На интерпелацију о питању Босне и Херцеговине мин. иностр. дјела д-р Томановић одговорио је на начин, који нипошто не одговара очекивању сир Едварда Греја. Да се подробније бавимо пријетњама, садржаним у говору министровом и скупштинској резолуцији, нема се повода, јер се за сад још не мисли претворити пријетње у дјело, које би лако могло бити за Црну Гору и Србију судбоносно, тим прије, што је исказана намјера, да ће се сачекати резултат конференције.“

Питање о анексији у Скупштини

Говор г. проф. Живка Драговића

Господо народни посланици!

Морам признати, да ми данас недостају ријечи и да сам веома слаб говорник, да бих могао и из далека у ријечима изнијети пред вама све оно што би хтио и желио, а што сви ми скупа подједнако осјећамо. Нарочито ми је то немогуће учинити послје говора г. министра предједника, који мало час чусмо, као и послје толико лијепих и патриотских говора господe предговорника.

Кад бисмо почели прелиставати нашу далеку прошлост, то би нас одвело и сувише далеко. Али послје свега тога, на крају крајева увидјели бисмо да се зрачак слободе, изгнат одасвуда на Балкану, склонио био овдје у све наше горе, у ове наше врлети, и да се смисао на-

шег народног живог није састојао ни у тежњи за материјалним благостањем, ни у каквим год економским интересима, него да се цио смисао тога живота састојао у одбрани те слободе, тога нашег јединог имања, и у борби којом се ишло на то, да се и наша потлачена браћа учине учасницима те слободе. У исто вријеме видјели бисмо, да се хришћанска Европа, течајем те наше нечуване неједнаке борбе, не само није благонаклоно к нама односила, него је напротив често пута немилосрдно од нас отимала плодове, крвљу нашом зарађене, и сама се њима користила.

То је по свој прилици и дало повода нашем чувеном pjesнику Мажуранућу, да баци Јевропи онај познати и дивни pjesнички пријекор:

„Ах да виде свјета пуци остали,
„Из пизина од куд вида нема,
„Крст ов' славни, непобјеђен игда,
„Врх Ловћена што се к небу виси, —
„Не би троме прекрстили руке,
„Док ви за крст подносите муке,
„Нит' би за то варваром вас звали,
„Што мријесте док су они спали.

Бацимо ли се пак, за тренутак и у номију нашу прошлост, видећемо то исто само на други калуп удешено. Срестићемо се са трактатима, конгресима, конференцијама, наћи ћемо тамо и многе споразуме између појединих јевропских владалаца, који носе на себи, поред осталог, као између редова, карактер више као неке трговине, а све на рачун несрећних балканских Словена, а особито на рачун нашег српског племена. Јевропа је још у прошлом вијеку уништила срамну трговину с људима, али је уништила ту нечовјечну трговину с африканским црнцима, зар за то, да је у другом облику, у другом издању, понови још нечовјечијом трговином с хришћанским балканским народима. Но од ових грозота, које бисмо могли овдје цитирати, најгрознији је овај потоњи чин страшне трагедије нашег племена, а то је анексија Босне и Херцеговине. (Тако је!)

Јели овај чин опет плод каквог тајног споразума или је то плод политичке лакоминости аустро-угарске царевине, или и едно и друго, нећемо овдје расправљати. Главни је то, да је овим чином српско племе осуђено на смрт. (Тако је!)

И не остаје му сад ништа друго, већ да бира начин, како ће умријети.

Но, као што је познато, Србин није нигда умирао кукавички, а вичан је умирати само херојски, јуначки; те ће кад час куцне велегласно довикнути цијелој Јевропи и цијелом свијету ријечима великог pjesника Петра II:

„Нека буде борба непрестана,
Нека буде што бити не може,
Нек ад прождре, покоси сатана;
На гробљу ће изнићи цивијеће
За далека нека покољења“.

Тако ће Србин умријети, ако му буде суђено да умре; смрт ће његова вјекovima заносити јунаке и pjesнике, и мирни јевропски путник пловећи гордим Јадраном, са руменилом стила на лицу, бацће поглед на сјиди Ловћен и признаће, да је око тога „сјидог старца“ некад живио јуначко и поносито племе, које је пало за слободу своје отаџбине и своје браће; пало је борећи се против читаве једне империје, тобож представнице хришћанске културе и цивилизације...

Да, на ово се Србин ријешао... Али треба знати, да он то ријешење не рачуна за једини могући свршетак овог питања. Напротив, он од овог не очекује смрт, него ускрснуће.

Аустрија не треба да губи из вида, што може учинити један народ, који је сам себе на смрт осудио. Она зна, да није вична, да биљежи у својим историјским анализама ловорике побране на бојним пољима. (Тако је!)

Такве ловорике није она побрала ни са 200 - 300 кривошијских сиромаша, а камо ли их побере у борби са читавим једним народом — који је кренуо и ријешао се, да гине до истраге.

Према томе, и ако Нар. Скупштина може одобрити досадање свјесно и достојанствено држање Књ. Владе, ја мислим, да јој треба ставити у дужност, да и унапријед истраје у томе одважно и енергично и да се у том смислу мотивише данашњи прелаз на дневни ред.

Напријед па што Бог да, напруг се нема куд! (Тако је!)

Црна Гора је сабља и бранич српског народа, сабља осветница његова од Косова. Али што ће и она, кад не буде имала што да брани, а бранити неће имати што ако пропадне Босна и Херцеговина, јер с њима пропада и срце Српства. (Бурно одобравање.)

Говор г. Јанка Дрљевића.

Господо посланици!

Данас је свечан дан, када се треба одлучити, олушно одговорити Европи, да ли ће српски народ политичке гробове своје браће преливати крвљу или сузама. Саморанице плачу. Може Европа радити шта хоће. Може српски народ са својим праведним захтјевима остати усамљен, али самораница неће бити никада. На врху мача свога — и само на врху мача, не буде ли успио, исписаће крвавим словима своја људска и народна права. Није то изјава једног блисковог момента, него јуначки усклик једног народа, који хоће слободу, и који ће је све дотле и имати, докле за њу гинути зна.

Анексија Босне и Херцеговине! Ако је анексија? Госпођа култур-трегерка! Грива се у прси пред Европом и језуитски преврће очима, кунући се Европи, да има пред очима само културну мисију, мисију Балканске усређитељке.

Да њена политика није освајачког карактера, куне се пред цијелим свијетом. Е па кад је тако, нек нам дозволи, да проговоримо о свему ономе, што би могла она Балкану дати. Јасно је, господо, да нико ником не може дати чега нема сам. Па претпоставимо да би Аустро-Угарска дала све оно Балкану, што сама има. Да видимо шта би то било. Да, али она ће кликнути пред Европом: ено у Црногорској Нар. Скупштини мијешају се у наше унутарње прилике, а то се противи међународном праву. Не — не! Не мијешамо се у њене унутарње прилике, него хоћемо пред свијетом да кажемо, хоћемо Европу да упознамо, да већ један пут чује, ако није оглувила, звекот ланаца на изломљеним удовима наше браће.

Дакле, шта нуди та усређитељка Балкану? Требао бих, господо, да говорим читав мјесец дана, мало је и то; требали бисмо говорити сви читаву годину дана, па мало би и то било, да набројимо и хиљадити дио онога чиме је Аустро-Угарска обдарила подјармљене словенске народе, односно, чиме би обдарила Балкан. Господо, ја ћу почети с народима, који живе на југу сусједне монархије, тј. са Србима и Хрватима.

Нећу да говорим о Баховом систему. Нећу да вас морим са политичким теревенкама Куена Хедерварског, него ћу да се задржим само на најновијим догађајима.

Тек што је пошло за руком родољубивим подвизима хрватско-српске коалиције, да сруше с банске столице Куену бесомучност, послан је бечко-пешански експонат, да све оно што је боље у хрватском, а нарочито у српском народу уништи. Српски свештеници и учитељи, и све што је боље у српском народу, инквизиторским начином и средствима мучи култур-трегерка по својим грозним казаматима. Употребу српских народних застава, и свега онога што српски народ као народ карактерише, проглашују за велеиздају; њена полиција проглашује чак и јабуке на кубетима српских цркава политички сумњивима.

Све што једном руком да ма ком подјармљеном словенском народу, другом му руком одмах одузме. Нагодбом између Угарске и Хрватске зајамчила је бајаги Хрватској, да ће на њеном земљишту бити званични језик искључиво хрватски или српски.

Али је за то донијела закон о прагматици, којим се најбруталнијим начином једне полицијско-језуитске државе иншталира на државним железницама у Хрватској мађарски језик. Да иронија буде крвавија и већа, — борбу хрватског и српског народа противу учињенога му насиља, проглашује цинички злочиним рушња јавнога реда и мира.

А шта да вам кажем за Словенце, Словаке, Чехе и остале словенске народе у Аустро-Угарској? Зар није доста за илустрацију њихових танталових мука под грубим притиском Аустро-Угарске, ако пред вама утврдим чињеницу која служи на срамоту двадесетог вијека, да ће политичка историја Љубљане и Прага бити регистар најкрвавијих опсадних стања што их је историја човјечанства запамтила. А шта је Аустро-Угарска за 30 година учињела у Босни и Херцеговини? Разлог због кога је 1875. године букнуо устанак у Херцеговини, било је аграрно питање. Једина и искључива мисија, коју је требала аустро-угарска монархија да изврши у Босни и Херцеговини, снагом *фактичног положаја*, у који је постављена берлинским уговором, била је ријешење аграрнога питања. Па да ли је аустро-угарска монархија ријеши-

ла то питање за 30 година? Не само да га није ријешила него чак и сви њени покушаји у том правцу имали су једино и искључиво сврху обмањивања европскога јавнога мишљења. Кога је слала Аустро-Угарска у Босну, да рјешава то питање? Слала је морално и материјално пропаље бароне и грофове, да се како би то Аустријанци рекли, материјално регресирају т. ј., да нађу ухљебија. Чим је изишао пред Европу који снажнији протест, којим је подсећена Аустро-Угарска на вршење своје дужности у Босни и Херцеговини, т. ј. на рјешење аграрног питања, Аустро-Угарска је језуитски превртала очима пред Европом, показујући, како наилази на велике потешкоће, додајући дакако одмах убицајену фразу аустријских бирократа, да је ипак ствар у току. И тако је збиља ствар текла 30 година. Аустро-угарска монархија, која претендира на положај веле-силе, није могла да ријеши аграрно питање, оно питање, које је мала краљевина Србија у истом обиму имала да ријеши, и без икаквих политичких потреса ријешила.

Да, али у Србији нијесу рјешавали пропаљи аустријски грофови, него српски народ.

Шта је дакле било природно 30 год. послје берлинског уговора, којим је аустро-угарској монархији дато право привремене окупације Босне у сврху ријешења горњег питања?

Природно је било, међународно правно била је обавезна, да се извине пред Европом што ју је у Берлину дрско преварила, кад је изјавила да може ријешити аграрно питање, да затражи разрјешницу од Европе и да се повуче из Босне и Херцеговине, па да остави рјешавање питања ономе кога се то и тиче, тј. српском народу. Али шта она уради? Игноришући берлински уговор, игноришући велесиле — потписнице уговора, једнострано скида са себе све обавезе и на начин јединствен у међународно-правном животу цивилизованих држава, доводи Европу пред готов чин анексије Босне и Херцеговине.

Господо посланици! Међународно право, као и свако друго право, може имати и има правни карактер само у толико, у колико по својој дефиницији садржи у себи момента силе. Али откуда њему тај реквизит, јер нема власти која би стајала над државама, те приморавала сваку поједину државу, да се покорава међународно-правним одредбама? Таква власт не може се ни замислити, јер би већ по свом појму била негација државе априори. Ко дакле да да присилни карактер међународно-правним односима? Нико други него чланови међународне заједнице, сами. Ко онда да спријечи, односно да казни аустро-угарску монархију за гажење берлинског уговора? На то су овлаштене и дужност им је, велесиле-потписнице берлинског уговора. Али да ли ће то оне учинити?

Хоће ли или неће, господо, то је њина ствар; али је тачно то, да ће, не учине ли своју дужност, т. ј. не приморују ли Аустро-Угарску, да призна свој чин анексије Босне и Херцеговине међународно-правно за неваљао, — и саме показати подлогу могућности међународно-правног живота, то јест плунути на међународно право.

Но међутим, то је међународно-правна страна овога питања, а за нас је у овом моменту важнија друга страна овог питања, т. ј. питање нашега народнога и политичкога опстанка.

Господо посланици!

Чувени њемачки правник Јеринг каже на једном месту: „Народу којему можеш без казне отети једну четворну миљу, можеш му отети и све друге, док му напосок ништа више не преостане, те престаје постојати као држава. Такав народ, вели чувени правник, не заслужује бољу судбину.“

Нећу да говорим о исправности моралног гледишта, које је дошло до израза у горњим наводима Јеринговим, него хоћу само да констатујем, да је фактично-правна страна Јерингових погледа савршено тачна.

Држим, господо, да ћу и погодити мишљење свију вас кад изјавим, да би и српски народ изгубио право на опстанак, када би дозволио, не онемогућујући дакако својим поступком ни Европи, односно заинтересованим велесилама, да затраже, у колико су волне, задовољштину од Аустро-Угарске, ради гажења берлинског уговора — да се њему т. ј. српском народу, не четворна миља, него двије најљепше српске земље некажњено одузму.

Европа, господо, може казнити или неказнити Аустро-Угарску, јер то је за њу, бар у главном, питање међународно-правног резона, али за нас је питање Босне и Херцеговине, питање народнога опстанка.

Ради тога ми у крајњем случају морамо бити готови да се отресемо свих обзира и да довикнемо Европи, односно Аустро-Угарској, да *ђут у Босну и Херцеговину не води правцем којим је она ушла, него*

преко Цетиња и Биограда, односно кроз крваве редове бораца српскога народа.

По ријечима великога владике-пјесника чак ни „небо нема без грома цијене“; па и српски народ, господо, може ју имати само дотле, док стоји на врховима њихових бајонета: *слобода или смрт!*

Али ја сам увјерен, да ће тај натпис на нашим бајонетима све дотле стајати, док се или не даду права српскоме народу или се не збришу крвљу аустријских војника.

Господо посланици!

У првом реду, уз најенергичнији протест противу анексије Босне и Херцеговине, изјавимо у име цијелога српскога народа готовост за рјешење босанско-херцеговачког питања оружјем, као наставком дипломатских преговора, не буде ли пошљедица ових удовољење нашим праведним захтјевима.

Ово учинимо као Срби, као људи, и то нека буде пошљедна ријеч Балкана Европи! (Живо одобравање.)

Како се управља Земљорадничком Задругом

пише М. М. Д.

(Наставак).

I. ТАБЛИЦА за текуће рачуне, који се закључују шестомјесечно.

Д а н	Јануар Јули	Фебруар Август	Март Септембар	Април Октобар	Мај Новембар	Јуни Децембар	Д а н
1	179	149	119	89	59	29	1
2	178	148	118	88	58	28	2
2	177	147	117	87	57	27	3
4	176	146	116	86	56	26	4
5	175	145	115	85	55	25	5
6	174	144	114	84	54	24	6
7	173	143	113	83	53	23	7
8	172	142	112	82	52	22	8
9	171	141	111	81	51	21	9
10	170	140	110	80	50	20	10
11	169	139	109	79	49	19	11
12	168	138	108	78	48	18	12
13	167	137	107	77	47	17	13
14	166	136	106	76	46	16	14
15	165	135	105	75	45	15	15
16	164	134	104	74	44	14	16
17	163	133	103	73	43	13	17
18	162	132	102	72	42	12	18
19	161	131	101	71	41	11	19
20	160	130	100	70	40	10	20
21	159	129	99	69	39	9	21
22	158	128	98	68	38	8	22
23	157	127	97	67	37	7	23
24	156	126	96	66	36	6	24
25	155	125	95	65	35	5	25
26	154	124	94	64	34	4	26
27	153	123	93	63	33	3	27
28	152	122	92	62	32	2	28
29	151	121	91	61	31	1	29
30	150	120	90	60	30	—	30
31	150	120	90	60	30	—	31

Број дана, који тражимо, налази се у рубрици дотичнога мјесеца према дану од кога почиње тећи интерес. Нпр. ако тражимо: колико има дана од 12. фебруара до 30. јуна, одговор ћемо наћи у рубрици м. фебруара према дванаестом дану (138). Тако исто, ако хоћемо да знамо: колико има дана од 16. септембра до 31. децембра, одговор ћемо наћи у рубрици м. септембра према шеснаестом дану (104).

II. ТАБЛИЦА за текуће рачуне, који се закључују годишње

Дан	Јануар	Фебруар	Март	Април	Мај	Јуни	Јули	Август	Септембар	Октобар	Новембар	Децембар	Дан
1	359	329	299	269	239	209	179	149	119	89	59	29	1
2	358	328	298	268	238	208	178	148	118	88	58	28	2
3	357	327	297	267	237	207	177	147	117	87	57	27	3
4	356	326	296	266	236	206	176	146	116	86	56	26	4
5	355	325	295	265	235	205	175	145	115	85	55	25	5
6	354	324	294	264	234	204	174	144	114	84	54	24	6
7	353	323	293	263	233	203	173	143	113	83	53	23	7
8	352	322	292	262	232	202	172	142	112	82	52	22	8
9	351	321	291	261	231	201	171	141	111	81	51	21	9
10	350	320	290	260	230	200	170	140	110	80	50	20	10
11	349	319	289	259	229	199	169	139	109	79	49	19	11
12	348	318	288	258	228	198	168	138	108	78	48	18	12
13	347	317	287	257	227	197	167	137	107	77	47	17	13
14	346	316	286	256	226	196	166	136	106	76	46	16	14
15	345	315	285	255	225	195	165	135	105	75	45	15	15
16	344	314	284	254	224	194	164	134	104	74	44	14	16
17	343	313	283	253	223	193	163	133	103	73	43	13	17
18	342	312	282	252	222	192	162	132	102	72	42	12	18
19	341	311	281	251	221	191	161	131	101	71	41	11	19
20	340	310	280	250	220	190	160	130	100	70	40	10	20
21	339	309	279	249	219	189	159	129	99	69	39	9	21
22	338	308	278	248	218	188	158	128	98	68	38	8	22
23	337	307	277	247	217	187	157	127	97	67	37	7	23
24	336	306	276	246	216	186	156	126	96	66	36	6	24
25	335	305	275	245	215	185	155	125	95	65	35	5	25
26	334	304	274	244	214	184	154	124	94	64	34	4	26
27	333	303	273	243	213	183	153	123	93	63	33	3	27
28	332	302	272	242	212	182	152	122	92	62	32	2	28
29	331	301	271	241	211	181	151	121	91	61	31	1	29
30	330	300	270	240	210	180	150	120	90	60	30	—	30
31	330	300	270	240	210	180	150	120	90	60	30	—	31

III. ТАБЛИЦА за позајмице, чији рокови варирају од 1—180 дана

Дан	Јануар	Фебруар	Март	Април	Мај	Јуни	Јули	Август	Септембар	Октобар	Новембар	Децембар	Дан
1	1	31	61	91	121	151	181	211	241	271	301	331	1
2	2	32	62	92	122	152	182	212	242	272	302	332	2
3	3	33	63	93	123	153	183	213	243	273	303	333	3
4	4	34	64	94	124	154	184	214	244	274	304	334	4
5	5	35	65	95	125	155	185	215	245	275	305	335	5
6	6	36	66	96	126	156	186	216	246	276	306	336	6
7	7	37	67	97	127	157	187	217	247	277	307	337	7
8	8	38	68	98	128	158	188	218	248	278	308	338	8
9	9	39	69	99	129	159	189	219	249	279	309	339	9
10	10	40	70	100	130	160	190	220	250	280	310	340	10
11	11	41	71	101	131	161	191	221	251	281	311	341	11
12	12	42	72	102	132	162	192	222	252	282	312	342	12
13	13	43	73	103	133	163	193	223	253	283	313	343	13
14	14	44	74	104	134	164	194	224	254	284	314	344	14
15	15	45	75	105	135	165	195	225	255	285	315	345	15
16	16	46	76	106	136	166	196	226	256	286	316	346	16
17	17	47	77	107	137	167	197	227	257	287	317	347	17
18	18	48	78	108	138	168	198	228	258	288	318	348	18
19	19	49	79	109	139	169	199	229	259	289	319	349	19
20	20	50	80	110	140	170	200	230	260	290	320	350	20
21	21	51	81	111	141	171	201	231	261	291	321	351	21
22	22	52	82	112	142	172	202	232	262	292	322	352	22
23	23	53	83	113	143	173	203	233	263	293	323	353	23
24	24	54	84	114	144	174	204	234	264	294	324	354	24
25	25	55	85	115	145	175	205	235	265	295	325	355	25
26	26	56	86	116	146	176	206	236	266	296	326	356	26
27	27	57	87	117	147	177	207	237	267	297	327	357	27
28	28	58	88	118	148	178	208	238	268	298	328	358	28
29	29	59	89	119	149	179	209	239	269	299	329	359	29
30	30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	30
31	30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	31

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

† **Лазар Комарчић**. У Биограду је 9. о. м., после дугог боловања, у 70. години свог вијека преминуо српски романописец Лазар Комарчић. Покојник је био родом из Пљеваља, али је као дијете од седам година дошао у Србију, гдје је био као учитељ, које као занатлија и најзад као књижевник и новинар провео сав свој вијек. Дуго је био уредник „Видела“ а написао је романописе: „Бездушници“ (1889. изишао први дио, а други дио није још угледао свијета), „Један разорен ум“, „Просиоци“, „Мученици за слободу“ (награђени од Академије Маринићевом наградом), „Једна угашена звијезда“. Од њега су изишле и многе приповијетке, од којих је неке Коларчева задужбина издала у збирци. Пошљедњих је година Комарчић примао од српске државе годишњу помоћ, која му је дата као старом и заслужном књижевнику, и био је у потоње вријеме коректор „Српских Новина“.

Нека му је вјечан спомен међу нама!

† **Ристо Шкуљевић**. У Трсту је на св. Стевана пр. г. преминуо у својој 66. години трговац и председник српске православне општине Тршанске, Ристо Шкуљевић. Његовим настојањем подигнута је у Трсту српска православна црква, којој је даровао и још многе скупштинске утвари, у Мостару је поконио једну своју кућу за српску школу а тако исто и у Дубровнику даровао је једну кућу српској православној општини; за градњу српског дома у Трсту (освећен 1904.) дао је прилог од 400.000 круна.

Слава народном добротвору Ристу Шкуљевићу!

† **Миша Димитријевић**. У Загребу је преминуо у 55. години свога живота одлични члан загребачког земаљског позоришта Миша Димитријевић. Покојник је био једна од најјачих глумачких снага на словенској југу, а познат је као такав и нашој публици, кад је и код нас с ванредним успјехом гостовао. Бавио се је доста и књижевношћу и написао је неколико комада, од којих се многи приказују по свим српским крајевима, а и на загребачкој позорници.

Године 1903. добио је државну награду за своју шалу „Домаћи производ“, а прошле године је у Загребу приказан његов „Сан Црногорке“. Уз то је радио и по многим српским и хрватским листовима. Бог да га прости!

Прослава прашког универзитета. 18. јануара (п. н.) ове године навршило се 500 година, од како је заслугом Јана Луса, првог чешког ректора универзе прашке и његова друга Јеронима Прашког, издан био кутногорски декрет, по ком су Чеси добили 3 гласа (столице) а странци један глас на универзитету, јер је до тада

било обратно. Тај дан чешке народне побједе прослављен је на свечан и достојан начин, како у Прагу тако и у Кутној Гори, одакле је декрет 1409 год. 18. јануара издао Вацлав IV., син Карла IV. Свечаност је била увеличана присуством изасланства париске академске омладине, коју је позвала прашка универзитетска омладина. Свечаности су присуствовала представништва свију надлежстава и многобројно грађанство. Такође су била позвана и поједина друштва словенских ђака у Прагу. У име српских ђака поздравила је госте кратким приговором г-ца Ружица Радовановићева, стипендисткиња кр. српског министарства народне привреде и предала красан букет цвијећа заступнику француске омладине.

Ова народна свечаност испала је уопште величанствено, чему је много допринијела присутност Француза, чије су везе са Чесима у потоње доба знатно ојачале.

Књижевни стјечај. Матица Српска у Новом Саду расписала је за год. 1909. ове књижевне награде:

I. Награду до 1000 круна из задужбине Јована Наке ВСМиклушког за роман, приповијетку или драму из српског живота;

II. Награду до 50 дуката из задужбине Јована Остојића и жене му Терезије рођ. Зозук за монографију из историје Срба.

III. Наградом од 50—80 круна по штампаном табаку награђују се без нарочитог расписа саставци за Љетопис или Књиге Матице Српске. Наградом од 25—50 круна по штампци табака саставци за Књиге за народ. Господа писци умољавају се, да улесе да им рукопис за Љетопис не приђеје три штампана табака, за Књиге Матице Српске десет, а за Књига за народ пет. Пријеђу ли рукописи тако одређен број штампаних табака, задржава Матица Српска себи право, да о њима донесе своју одлуку.

Дјела на расписану награду (под I и II) не могу писци подносити под својим именом, него треба да их означе натписом или знаком. Име, презиме, положај и мјесто становања морају писци у засебном писму написати, писмо запечатити и обилежити га оним истим знаком или натписом, који је споља на своме дјелу.

Само ће се она писма отворити, на којима је исти натпис или знак, који је и на награђеним дјелима. Остала писма и дјела остају до даље одлуке.

Награда се издаје онда, кад писац поднесе дјело штампано или ако пристане, да му се, уз уговор, дјело штампа у издањима Матичним. У првом случају мора писац дјело издати за годину дана и Матици подонијети 25 комада.

Дјела која се штампају у Љетопису, могу писци, после публиковања у Љетопису, о свом трошку прештампати или одштампати посебице.

Према суми преосталог новца наградиће Матица Српска такођер и дјела, која су већ штампана.

Коедукација дјечака и дјевојчица. Већ је скоро двадесет година, како су у Хесену и Бадену, а доцније у Виртембергу, Елзасу, Олденбургу реалне, а по другим државама и више грађанске школе за дјечаке у мањим градовима отворене и дјевојчицама; а од године 1900. предњачи Баден осталим њемачким државама у томе, што су дјевојчице припуштене и у гимназије и друге потпуне заводе. Данас се образује више од 2000 дјевојчица у вишим мушким школама. Осим Прусије противи се томе и Баварска. О успјеху коедукације изјавио се земаљски школски надсавјетник у Карлсру-у овако: Сагласно се потврђује, да су дјевојчице способне, да задовоље свим захтевима наставе; у многим случајевима истиче се још већа марљивост и живљи интерес код дјевојака за поједине предмете; такође се признаје, да оне својом присутношћу доста корисно утичу на дјечаке, јер дјевојке упливишу својом већом тачношћу, уредношћу, савјесношћу, пажљивошћу и природном њежношћу, да је владање и опћење дјечака пристојније и финије. Што се тиче дисциплине, и ту није било никаквих тешкоћа; а нијесу се нигдје описале ма какве опасности за морал из тога, што се дјечаци и дјевојчице заједно поучавају.

Како је и код нас коедукација у гимназијама допуштена, то смо нашли за потребно да противнике ове установе упознамо са успјехом у Њемачкој, која установе иначе значи културни напредак од великог значаја.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Политичке вијести. Г. Душан Протић, чиновник кр. српског министарства спољ. послова, допутовао је у сриједу из Биограда у нарочитој мисији на Цетиње. Сугра дан по његову доласку пошл су председник Министарског Савјета г. Др. Л. Томановић, министар војни г. бригадир Митар Мартиновић и дипломатски заступник Краљевине Србије г. Ј. Јовановић аутомобилом на Тополицу код Њ. Кр. В. Господара, одакле су се опет исту вечер на Цетиње повратили.

Из Народне Скупштине. У сједницама од ове недјеље Народна је Скупштина претресала и усвојила у начелу и у појединостима закон о уређењу свештеничког стања и закон о предавању јавном саобраћају слободног Барског пристаништа, па је приступила рјешавању молба и жалба, које су Скупштини стигле, као и претресу накнадних и ванредних кредита, који су сви по предлогу финансијског одбора и одобрени. У сједници од уторника Народна је Скупштина на предлог Књажевске Владе једногласно усвојила, да се пострадалима од земљотреса у јужној Италији пошаље прилог из Главне Држ. Благајне од 10.000 кр., а да се уз то од стране Народног Представништва упути адреса Њеном Величанству Краљичи Јелени од Италије због Њених племенитих и херојских подвига у овој катастрофи, којима је вас свијет задивила.

Братска помоћ. Уредник петроградског „Свијета“, г. Комаров, упутио је нашем министру-председнику г. Томановићу депешу, којом га извјештава да је приликом светосавске прославе у Петрограду његов лист отпочео прикупљати добровољне прилоге у нарочитој фонду за војничке потребе у Црној Гори. Министар-председник је г. Комарову телеграфично најтоплије захвалио на том братском заузимању у овим тешким нашим часовима.

† **Војвода поп Богдан Зимоњић**. На глас смрти овог чувеног усташког вође Њ. Кр. В. Господар благоизволно је преко министра војног, генерал-ађутанта г. бригадира Митра Мартиновића изјавити телеграфично покојниковој породици Своје топло саучешће.

Сјутра дан по смрти војводиној одржан је по наредби Њ. Кр. В. Господара у манастирској цркви парастос покојнику, на коме је чинодјејствовао наменовани рашко-захумски епископ г. Кирил Митровић са свештенством, а присуствовали су: Њ. В. Књаз Петар, Високопреосвештени г. Митрополит Митрофан, председник Министарског Савјета г. Др. Л. Томановић, војни и грађански великодостојници и многобројно грађанство.

Светосавска прослава. У овд. основној школи извршена је светосавска прослава свечано као сваке године. Школско здање било је окићено црногорским барјацима и народним тробојницама, а дворана у којој је прослава извршена, била је украшена иконом св. Саве и другим народним сликама. По св. литургији са свечаном литијом Његово Високопреосвештенство Господин Митрополит Митрофан са свештенством, министар про-

свијете и цркв, послова г. Ј. С. Пламенац са заст. надзорника г. Вукосавовићем, великодостојници, чиновници и многобројно грађанство дошли су у основну школу, гдје је вода освећена, а по водоосвећењу ученици и ученице основних школа пјевали су и декламовали по утврђеном програму.

По свршеном програму, присутна су лица захвалила наставничком збору на спремној прослави, а дјеци, која су у прослави учествовала, раздате су сјутра дан лијене наградне књижице, које је даровао г. Ђуро Шпадијер, први секретар Министарства Просвјете и Црквенијех Послова.

Црвени Крст. Друштво Црногорског Црвеног Крста примило је од наше браће из иностранства ове прилоге:

Батрић Милошевић и Никола Вучковић из Идаха (Америци) по кр. 24; Божо П. Ђурашковић, Шпиро Суђић, Милош Суђић и Ристо Лековић из Александрије по 10 франака; Мило В. Ђурашковић и Ђуро Пенковић с браћом из Александрије по 20 франака; Ђуро Р. Радановић из Александрије 5 франака; Душан Војводић и Ђуро Павлежа, Грљанин, из Александрије по 25 франака; Јован Видовић из Александрије 20 франака; Петар С. Ђурашковић, из Александрије 10 франака; Стево Б. Ђурашковић и Илија Влаховић из Александрије по 5 франака; г-ђа Миле Милоша Суђић из Александрије 10 франака; г-ђе: Јоше Милова Ђурашковић, Велика Стевова Ђурашковић и Јоше Петрова Ђурашковић из Александрије по 5 франака; г. Митар Браљетић и г. Лука Шаиновић из Александрије по 10 франака; г. г. Иво Поповић, Лука Бјелица, браћа Руцовићи Саво и Илија и Јован Пецовић по 5 франака.

Г. Горталов, професор Казанског Универзитета приложио је нашем Црвеном Крсту 20 рубаља.

Цетињско црквено-пјевачко друштво приредило је 26. пр. мј. забаву, од које је половину чистог прихода у износу од кр. 157-69 приложило Црвеном Крсту. Сувише стигли су нашем Црвеном Крсту из уну рашњости ови прилози:

Г. г. Милан Рамадановић из Подгорице и Пала Ђоцин из Бара по 10 круна; г. г. Митар Иличковић и Томо Маровић из Бара по 2 круне.

Прилози за дјечију болницу. За подизање дјечије болнице за успомену Књажевића Стевана и Станислава привременни одбор примио је даље ове прилоге:

Из кайетаније Доњо-Морачке:
(Свршетак)

	Круна
Божо Милетин	2
Вукосав Раковић	1
Крсто Ракчевић	0-40
Милош Брауновић	0-40
Радуле Вуисић	2
Рале Вуисић	1
Илија Груић	1
Јоксим Вуисић	1
Муро Вуисић	1
Никола Вуисић	1
Мијајло Вуисић	1
Мигуд Вуисић	1
Вељо Вуисић	1
Машан Вуисић	1
Милутин Вуисић	2
Марко Миљанов	2
Мијајло Вукадинов	2
Мијушко Вукадинов	2-40
Ђуро Драгићев	1
Миливоје Драгићев	1
Гаврило Милетин	1
Милинко Марков	1
Милија Милунов	1
Ђорђеје Арсов	1
Широ Перков	1
Мирко Милутинов	1
Миливоје Петров	1
Стакоје Синанов	1
Мираш Петров	1
Бајо Вукадинов	1
Мијајло Благов	1
Милован Ђоков	1
Мурат Ристов	1
Новица Ђорђејев	0-60
Алекса Радосавов	0-40
Милован Петров	0-40
Вукота Илин	0-60
Радојица Ђоков	0-60
Никола Арсов	0-40
Вучина Арсов	0-40
Милинко Благов	0-40
Марко Милутинов	0-40
Лула Шуњов	0-60
Милован Ђорђејев	0-60
Матије Милутинов	1
Бошко Вуисић	3
Новица Ракчевић	4
Лука Вуисић	3
Мијајло Добричанин	2
Вукосав Вуисић	2
Ђуро Вуисић	2
Јован Вуисић	2
Ристо Вуисић	2-50
Вуко Вуисић	2
Пуниша Вуисић	2
Суљо Ракчевић	1
Милош Лакићевић	1
Глигорије Ракчевић	1
Трипо Добричанин	1

Из каетаније Величке:

Кап. Радуле М. Стаматовић	3
Ком. Костадин Р. Микић	3
Писар Вуксан М. Драговић	2
Бар. Вучко Р. Кнежевић	1
Потпор. Милован А. Гојковић	1
Потпор. Михаило П. Јанковић	1
Вукашин М. Бошковић	1
Јован А. Томовић	0:60
Миленко Н. Јокић	1
Кола Н. Шкунтић	0:60
Милован Р. Живаљ	0:60
Гавро В. Пауновић	0:40
Саво А. Кнежевић	1
Томо Ј. Јовановић	0:50
Михаило Р. Кнежевић	1

ТЕЛЕГРАМИ

Лондон, 11. јануара. Греј је држао говор у Голдстрему. Изјавио је да је задовољан споразумом аустро-турским, но ипак зато небо још није без облака, али се можемо надати да ће примјер помирљивости, који је показала Аустрија према Турској, бити од користи за изравњање осталих спорова. Држи, да ће аустро-турски споразум утицати много на успјех рада конференције. Греј би хтио не само да се избегне рат између сила, било великих или малих, које се нарочито интересују на блиском Истоку, но би још волио да види како расте побијерење између сила ушљед узајамних објашњења и дипломатских преговора поводом тешкоћа створених на блиском Истоку.

Петроград, 12. јануара. Адмирал Војеводски, бивши помоћник министра морнарице, наменован је за министра морнарице.

Софија, 12. јануара. Тринаест резервних годишта старозагорске дивизије, која је на граници према Турској, позвано је на вјечје, које ће трајати три недеље. Тиме је дивизија доведена у потпуно ратно бројно стање. Ово је учињено због тога, што се у једренском пограничном крају креће велика убојна турска сила, и што се поговара, да је Турска намјерна да заузме двије важне стратегијске тачке на граници.

Биоград, 12. јануара. Д-р Вујић наменован је послаником у Риму.

Месина, 12. јануара. Синоћ се овдје осјетио земљотрес, који је трајао 8 секунда. Барке се заљуљаше. Мало за тим наступи жесток подземни удар, као онај од 15. децембра. Више напуких кућа срушише се. И у Рецу ди Калабрија био је исти такав подземни удар. Народ се јако уплашио. И у околним мјестима било је земљотреса. Свуда је велико узбуђење.

Цариград, 13. јануара. Вијест о мобилизацији једне бугарске дивизије изненадила је и узнемирила овдашње дипломатске кругове, којима ништа није познато о турским војним спремама нити о намјери Турске, да на граници бугарској заузме два стратегијска мјеста.

Цариград, 13. јануара. Црногорски отправник послова Греговић изјављује, да је приликом разговора са министром спољних послова Тевфик-пашом рекао овоме, да ако је Аустрија доведена до тога, да учини Порти и новчане уступке, да је то дошло ушљед тога, што она неће рата, од кога страхује од стране Црне Горе и Србије. Успјех Порте има се дакле, приписати великим дијелом Црној Гори и Србији, па је с тога Греговић при таквом стању ствари затражио од Тевфик-паше, да ли је Порта вољна да потпомогне и жеље Црне Горе? Тевфик-паша је одговорио, да је Порти стало увијек до тога, да се избегну сукоби и да је њена жеља да види Црну Гору и Србију задовољене, те је обећао да ће потпомоћи жеље српско-црногорске било код других великих сила, било у Бечу. Неосновано је дакле, да је Греговић говорио о ма каквој слободи акције.

Цариград, 14. јануара. Велики је везир изјавио страним посланицима, да Порта није узнемирена због војних мјера које предузима Бугарска, јер оне су без великог значаја. Порга није намјерна, да заузме какве стратегијске тачке у Бугарској, нити ће она ишта предузимати противу ове бугарске мобилизације.

Биоград, 14. јануара. Краљ је одликовао Краљицу Јелену од Италије вел. крстом ордена св. Саве.

Биоград, 14. јануара. Министар војни, генерал Живковић, затражиће од Скупштине нов ратни кредит од 3 милијона динара.

Софија, 14. јануара. Бугарска не предузима друге војне мјере. Разне вијести о појачању војске на граници неисправне су.

Јучер је влада управила ноту великим силама, у којој наводи узрок, због којег је извршила потону војну спремју.

Цариград, 15. јануара. У портиним круговима говори се, да је турском посланику у Лондону, кад је био у Виндзору на обједу, рекао краљ Едуард, да се Порта мора споразумјети с Бугарском и примити понуђену суму, јер би евентуални рат изазвао преврат на Балкану, за који би Турска била одговорна.

Цариград, 15. јануара. Порта је управила великим силама окружницу, у којој каже да нема никаквих агресивних намјера, те да с тога не разумије поступак Бугарске.

Петроград, 16. јануара. На глас, да је бугарска влада предузела неке војне мјере на граници у источној Румелији, руска влада управила је владама Њемачке, Аустро-Угарске, Француске, Енглеске и Италије окружницу, у којој предлаже, да велике силе заједничким споразумом учине у Софији и Цариграду представке у овом смислу: Војне мјере на граници турско-бугарској могу само на штету интереса Турске и Бугарске изазвати сметње за успјешно извршење настојања великих сила, то јест да се дође до пријатељског споразума између Турске и Бугарске. Велике силе односе се симпатично према свакој комбинацији, којом би се могло доћи до жељеног циља, али оне су мишљења, да је искључена и свака помисао о промјени границе на штету једне или друге странке, јер би то питање могло само погоршати турско-бугарске односе и ушљед тога неповољно утицати на општу ситуацију. Окружница напошљетку наводи, како је потребно, да би се отпочети преговори повољно крају привели, да се Бугарска и Турска уздрже од свију мјера, које би се могле сматрати као пријетња или изазивање.

Цариград, 16. јануара. Чује се, да су све велике силе савјетовале Порти и Бугарској, да се споразумију, као и то, да је Бугарска вољна дати Турској на име оштете 100 милијона франака.

Петроград, 17. јануара. Генерал књаз Долгоруки, заступник министра царског Двора, наменован је послаником у Риму.

Берлин, 17. јануара. Синоћ је Турска упутила великим силама ноту, у којој се каже, да је Порта с обзиром на финансијско стање у Бугарској пристала, да прими од Бугарске мјесто 150 милијона само 100 милијона франака на име оштете.

Званични огласи

ОБЈАВА

Брзи параброд Угарско-Хрватског Друштва полазиће из Котора за Фијуму у понедељник, уторник, четвртак и суботу на пола сата послје подне, а брзи параброд Лојдовога Друштва полазиће из Котора за Трст у сриједу, петак и

нећељу такође у пола сата послје подне.

Према овоме дилижанса с Цетиња за Котор полазиће сваког дана у 5 сати из јутра а стизати у Котор у 11 сати прије подне.

Из Котора за Цетиње дилижанса ће полазити сваког дана у 1 сат и 30 минута по подне а долазити на Цетиње у вече у 7 сати и 30 минута.

Полазак дилижансе за унутрашњост биће као и досада сваког дана у 7 сати из јутра, а долазак на Цетиње у 8 сати у вече.

Број 8177. Из поштанско-телеграфског одјељења министарства унутрашњих дјела, 8. децембра 1908 год. на Цетињу. 3,3

ОБЈАВА

Видак Ђуров Аврамовић, родом из Бјелица прије годину дана и био је у City Montana P. off. Box. № 24. а од тога доба није давао од себе гласа, те се умољава сваки, ко би што знао о поменутом Аврамовићу, да обавијести неодложно ово Министарство.

№ 6319. Из канцеларије Књ. министарства иностраних дјела од 5. децембра 1908 г. на Цетињу 3,3

СТЈЕЧАЈ

Министарству Финансија и Грађевина у Одјељењу за Грађевине и Саобраћај потребан је један инжињер, практичан у градњи путева, камених мостова и осталих државних грађевина, а да познаје српски језик.

Ко би желио заузети ово мјесто, нека у што краћем року поднесе овом Министарству своју понуду са увјерењима о својој теориској и практичној спреми.

Мјесто је скопчан са платом до четири хиљаде кр. (4000) на годину.

Бр. 1856. Из Канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, Одјељење за Грађевине и Саобраћај, 11. новембра 1908 год. Цетиње.

ПОЗИВ

У смислу свог ријешења од 31. децембра прошле године број 791ex 1908. V. 1907. 125, позива се Миљан Н. Ђурђевић, из Лијешта у Кучима, да предстане овом суду на дан 3. априла т. г. у 8 сати прије подне, које ће се дана одржати јавна расправа по спору противу поменутог Ђурђевића, због покушаја убиства над Јошом М. Станојевићем, из истог мјеста.

Не предстане ли Миљан Н. Ђурђевић на одређено рочиште, суд ће донијети заочну пресуду по реченом дјелу.

Број 791 ex 1908. V. 1907. 125

Подгорица, 3. јануара 1908 г.

Књ. Обласни Суд

за предсједника — судија, 2,3
С. Радловић

ОГЛАС

Миољка, кћер Радојице Стоичића из Праге, осуђена пресудом овога суда од 29. новембра т. г., број 391—V—1908—95, на три године затвора, због злочина дјетоморства, 5. тек, мјесеца побјегла је из овд. истражног затвора.

Ушљед чега умољава се сваки онај који би знао о мјесту пребивања поменуте Стачићеве, да је пријави најближој власти, а ова да је изволи спровести потписатом суду.

Број 405—V—1908—95.

У Никшићу, 16. децем. 1908 г.

Књ. Обл. Суд

за вршиоца дуж. предсједника судија, Дим. Николић 3,3

ОБЈАВА

Поштанско-телеграфско одјељење у четвртак 5. фебруара ов. год. извршиће распродају свију поштанских коња, који су до сад вршили пријенос поште и путника на линијама: Цетиње—Његуши—Котор и Цетиње—Ријека—Подгорица—Данилов-град—Никшић, а којих је на броју четрдесет.

Распродаја коња ће се вршити само за готов новац. Лицитација ће бити реченог дана на Цетињу у штали под Заграбље од 9 до 12 сати прије подне и од 2 до 5 сати послје подне.

Такође од реченог дана биће изиштен на продају лицитацијом и остали возни материјал и коњска фураж.

К. бр. 308/118. Из канцеларије поштанско-телеграфског одјељења, 15. јануара 1909 год. Цетиње. 1,3

Службени огласи

ОГЛАС

У извршењу трећег става пресуде потписатог суда, одобрене пресудом Књ. Великог Суда од 14. новембра текуће године, број 377—V. 1908—2, овим се ставља до знања сваком оном, кога се тичало буде: да је Милош Пунишин Шкерковић, родом из Слатине у Бјелопавлићима, због издавања себе посвељена у чин јермонаха, зв. „Мелхиседека“, и купљења прилога по разним крајевима наше државе, тобоже у корист манастира „Високи Дечани“, осуђен на двије године тамнице у Централном Казненом Заводу у Подгорици, гдје се и налази.

Овим се, пак, ставља до знања, да поменутом Шкерковићу не би по сада ко што давао од досада обећаних му, а неиздатих, прилога, сматрајући га не као свештено лице, већ као варалицу; ко би противно овом поступку, а дознало се буде, био би подвргнут строгој законској одговорности.

Број 406ex 1908 V—1907—135.

У Никшићу, 9. децембра 1908 г.

Књ. Обласни Суд

за врш. дуж. предсједника — судија

Мил. Бошковић

P. 154, Бр. 561, 3,3

ОГЛАС. У смислу наредбе Књ. Обласног Суда на Цетињу, од 17. децембра 1908 год. Број 3056—IV—1908—434. Износи се на јавну продају доље описана непокретност браће Стевана и Ђура Станишића из Његуша, за дуг Црногорске Банке од круна 450.

Продаја ће се извршити у канцеларији капетанског суда на Његуше 4. фебруара 1909 год. у 11 сати прије подне, којег ће се дана непокретност уступити понудиоцу највише цијене.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право прече купње, и дужникови повјериоци, да се пријаве суду прије продаје.

Опис непокретности:

1) сељачка кућа у село Дуги До поземљуша покривена сламом, граници од сјевера сеоском комуницом, од других страна имовином Станишића.

2) Под Вељи Кам $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{4}$ земље оранице, граници од истока југа и сјевера Перица Крстов, и запада Перо Вуксанов.

3) За Вељи Кам $\frac{1}{4}$ земље оранице, граници од истока и запада Ђуро Перов, сјевера путем, и југа Марко Перов.

4) На Запеће $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{4}$ земље оранице, граници од истока, запада и сјевера сеоском комуницом и југа Зеко Јошов.

5) На Ждријело $\frac{2}{4}$ земље оранице, граници од истока и сјевера Лабуд Јовов, запада Марко Стеванов и југа путем.

Број 19. 222—1908.

Његуши, 12. јануара 1909 год.

Капетански Суд Његушки
p. 206, бр. 25, 1,1 капетан Ђуро Врбица

ОГЛАС. Јавна продаја непокретности Алила Сулова Ђуровића из Добре-воде, извршиће се на дан 24. марта ов. год. у 9 сати прије подне. Види оглас у 50 броју „Гласа Црногорца“ од 1908 г.

Број 637—404—1907.

Бар, 13. јануара 1909.

Капетански Суд

капетан

P. 46, Бр. 28 1,1

И. Вретенчић

Слиједи додатак

ЦРНОГОРСКА БАКНА, ЦЕТИЊЕ

ИМОВИНА

РАЧУН ИЗРАВНАЊА НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 1908. ГОДИНЕ

ДУГ

Благајна				Главница			
у центрالي	17.257	99		1000 ком акција I емисије			200.000
„ филијали Подгорица	4.506	37		потпуно уплаћене а Кр. 200			20.280
„ осталим заступништвима	9.080	98	30.845 34	поступна уплата акц. II емисије			20.213 08
Мјенице				Резервни фонд			
есконтоване у центрالي	222.406	—		Улази на штедњу			
„ „ фил. Подгорица	168.520	—	516.151 —	код централе	283.836	28	
„ „ заступништвима	125.225	—		„ фил. Подгорица	2.616	59	286.452 87
протестиране мјенице код централе	2.220	—		Текући рачуни			
„ „ фил. Подгорица	4.732	—	6.952 —	домаћи код централе	197.739	—	
Зајмови на залоге				„ „ фил. Подгорица	37	78	
у центрالي	7.691	—		страни	136.858	35	334.635 13
„ фил. Подгорица	19.090	—	26.781 —	Привремени рачуни			
Текући рачуни				код централе	37.648	80	
домаћи код централе	184.912	63		„ фил. Подгорица	5.016	62	42.665 42
„ „ фил. Подгорица	32.147	—		Полагачи кауција			12.400 —
страни	109.465	12	326.524 75	Остављачи остава на чувању			32.824 93
Вриједности резервног фонда				Полагачи залога за гаранц. кредита			
Кауције				по мјеницама код централе и заступн.	289.706	—	
Оставе на чувању				„ „ фил. Подгорица	201.075	—	490.781 —
Залог за гаранцију кредита				„ тек. рачунима код централе	174.325	—	
по мјеницама код централе и заступништва	289.706	—		„ „ фил. Подгорица	106.020	—	280.345 —
„ „ фил. Подгорица	201.075	—	490.781 —	Полагачи мјен. дейоа у иностранству			120.000 —
„ текућим рачунима код централе	174.325	—		Пошљаоци мјеница за најлату			
„ „ фил. Подгорица	106.020	—	280.345 —	код централе	22.120	64	
Мјенични дейо у иностранству			120.000 —	„ фил. Подгорица	6.862	83	28.983 47
Мјенице за најлату				Пошљаоци хартије од вријед. у комисион			5.951 10
код централе	22.120	64		Преносне комате			
„ филијале Подгорица	6.862	83	28.983 47	у центрالي	5.126	90	
Хартије од вриједности у комисиону			5.951 10	„ филијали Подгорица	3.672	85	8.799 75
Прибор и намјештај књиге и штампане ствари				Тантијеме			
код централе, фил. Подгорица и заступн.	6.647	66		код централе	1.608	—	
по одбитку отписа	664	76	5.982 90	„ фил. Подгорица	199	—	1.807 10
Трошкови оснивања заступн. и израда акција	3.167	62		Преостатак чисте добити			19.066 42
по одбитку отписа	316	76	2.850 86				
Круна			1.905 205 27	Круна			1.905 205 27

ГУБИТАК

РАЧУН ДОБИТКА И ГУБИТКА НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 1908. ГОДИНЕ

ДОБИТАК

Камате				Камате			
а) на улоге на штедњу код централе	16.772	35		од мјенице у центрالي заступништв.	32.844	29	
„ „ „ фил. Подгорица	91	84	16.864 19	„ „ „ филијали Подгорица	12.500	57	
б) на домаће тек. рне.			6.886 95		45.344	86	
Административни трошкови				по одбитку преносне камате	8.479	88	36.864 98
у центрالي	21.744	66		од зајмова на залоге код централе	1.415	75	
„ фил. Подгорица	1.591	17		„ „ фил. Подгорица	1.209	10	
„ заступништвима	3.731	27	27.067 10		2.624	85	
Отписи				по одбитку преносне камате	319	87	2.304 98
од прибира и намјештаја књига и штамп. ствари	664	76		по тек. рачунима код централе	10.937	54	
„ трошк. око оснив. заст. и израда акција	316	76	981 52	„ „ фил. Подгорица	2.221	10	13.158 64
Чисти добитак				Разни приходи			
од ове суме иде по чл. 73. банч. правила				провизија	6.656	97	
а) 10% Резервном фонду	2.297	16		зарада на комис. пословима	561	53	
б) 3 1/2% тантијеме чл. Упр. одбора Кр. 804				разлика на валутама	2.520	34	
в) 1% „ „ надз. „ „ 229 72				прав. на раз. пословима	3.663	42	
г) 1 1/2 „ „ директору и чиновницима 574 28	1.608	—		приходи у заступништвима	6.910	98	
тантијема члан. фил. Подгорица	199	10	4.104 26	разни приходи код централе	1.974	69	
Преостатак чисте добити			19.066 42	„ „ фил. Подгорица	353	91	22.641 84
Круна			74.970 44	За књиговодство			74.970 44
				Димитрије Богојевић			
				в. д. директора			

Потпредсједник
Д-р Ст. Матановић

УПРАВНИ ОДБОР:

Предсједник
Вуко Вулетић

Чланови:

Акан Марић, Зарија Гвозденовић, Илија Хајдуковић, Ј. Мијушковић, М. Врбица, М. Мијушковић, Н. Виторовић, Павле Пламенац, Петар Спасић, Р. Поповић, Р. Бранковић и Урош Марић

На основу члана 68. и 72. банч. правила надзорни одбор извршио је преглед ових разума „Изравнања“, „Добитка и Губитка“ упоредио их са главним и споредним књигама и пошто их је нашао исправним одобрава их.

Потпредсједник
Маго Катурић

Чланови:

Предсједник
Мило Дожић

П.п. Бр. 35. 1,1

Ф. Јерговић и М. Гвозденовић

БАРСКО ДРУШТВО

Распоред пловидбе поштанскијех и трговачкијех параброда по Скадарском језеру и Бојани.

Полазак: Поштански и трговачки параброди полазе сваки дан осим недеље у 10 сати прије подне из Скадра и тичу Вир—Плавницу: понедељником, сриједом и петком, а Плавницу—Вир; уторником, четвртком и суботом. Истог дана враћају се у Скадар.

Сретање: На Виру с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Полазак: Из Ријеке за Вир полази сваки дан осим недеље у 11 сати прије подне и истог дана враћа се на Ријеку.

Сретање: С парабродом, који полази из Вира за Плавницу и Скадар и то: понедељником, сриједом и петком, а уторником, четвртком и суботом с парабродом за Вир и Скадар. На Виру пак с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Сретање: На Плавници с приватнијем подгоричкијем омнибусом у доласку и поласку.

Полазак: Из Скадра за Обод и обратно сваког дана осим недеље

За подробнија обавјештења треба се обратити односнијем друштвенијем агенцијам.

Р. 156. Бр. 128. 26,36

УПРАВА.

УПРАВА ОСИГУРАВАЈУЋЕГ ДРУШТВА

„РОССИЯ“

у Петрограду

доводи до општег знања, па је полица по осигурању живота под Бр. 217. 390 од 25 септембра 1906 год. на суму од круна 4000 — издана на име Милана Мијајлова Кнежевића из Боана у Црној Гори изгубљена.

Ако по истеку шест мјесеци од дана последње објаве, полица не буде представљена Управи Друштва „Россија“ то ће се иста, на основу § 40 „Услови по осигурању на случај и мешовитог“, сматрати за поништену, а у замјену издаће се 86. пликат, под пређашњим бројем. Р. дубр. 554. 3,3

НА ЗНАЊЕ. Неколико г. г. трговаца из наших вароши повјерили су ме за експедицију робе.

Држећи да ћу тај посао вршити тачно, на задовољство са умјереном провизијом молим г. г. трговце да ми то повјерење поклоне, да им робу одавде експедирам у одређене магацине Вир, Плавница и Ријека.

Бар, 22. децембра 1908. год.

С одличним поштовањем

Р. 62, Бр. 587. 2,3 Шпиро Вукићевић

ПОЗИВ

НАРОДНА ШТЕДИОНИЦА НА ЦЕТИЊУ

позива

на уписивање IV-ог кола својих акција (удјела) са почетком уплате од 1. јануара 1909.

Вриједност је једне потпуно уплаћене акције кр. 104., — која се уплаћује кроз 4 године; а исплаћује се према чл. 60. својих правила, свршетком пете године са припадајућом добити (дивидендом).

Цетиње, 10. децембра 1908.

Управа

р. 56, бр. 559. 0,6 Народне Штедионице

Акционарима Народне Штедионице Позивају се г. г. акционари да похитају са подмирењем закашњених уплата по својим акцијама како не би изгубили право на дивиденду (добит), а дужници на продужење својих зајмова.

Цетиње, 18. децембра 1908.

Р. 36, Бр. 569. 3,3

УПРАВА

Објава У мојој обукарској радионици Катунска улица број 95, имам за продају овдје добро израђених црваља: мушких, женских, ђетињих, сваке врсте. Цијена умјерена. Тако исто израђујем и порубине.

Молим за посјету.

Цетиње,

С поштовањем

Р. 37, Бр. 11, 2,4

Димитрије Фатић.

ПОЗИВ

Сагласно чл. 51. и 52. друштвених правила позивају се г. г. чланови Радничког Друштва на Цетињу, да изволе доћи на редовну скупштину, која ће се држати 18. овог мјесеца у 2 сата послје подне, у друштвеном локалу.

Цетиње, 10. јануара 1909 год.

р. 45, бр. 33. 1,1 Управа Друштва

НА ЗНАЊЕ

Овим чиним до знања поштованом грађанству вароши Цетиња, да сам и за ову годину узео општински закуп „увозну таксу и мјерачину“ и молим, да би ме поједини грађани, који би артикле, на које се поменута такса наплаћује, добили односно купили на овд. пазару, или би им ови, пак, дошли директно са стране, па било ради продаје или домаће употребе, — обзнанили, како бих био у могућности прописану таксу од продавца (у другом случају купца) наплатити.

Цетиње, 8. јануара 1909 год.

С поштовањем

Ристо С. Иванишевић

Р. 87, Бр. 14, 2,2 општински закупник

Поштанске марке поништене црногорске и осталих балканских земаља купујем — сваку количину — по најбољим цијенама. Пошљите и понуде на адресу,

А. Weisz, Briefmarkenhandlung.

п.п. Бр. 496. 6,23 Wien I. Adlergasse, 8.

НИКШИЋСКО ТРГОВАЧКО АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО У НИКШИЋУ

Рачун изравнања на дан 31. децембра 1908 године

АКТИВА

ПАСИВА

Акционари за неупл. главн.	103.912 08	Гливица 2000 акц. à 100 кр.	200.000 —
Акционари за гарант.	200.000 —	Гарантна гливица по чл.	200.000 —
Готовина у каси	4.385 84	12 правила	740 29
код новч. зав. у иностран.	23.816 11	Резервни фонд	—
Роба	28.201 95	Повјериоци	—
Хартије од вредности	59.918 15	лиферанти робе	10.807 40
Мјенице у портфељу	1.010 —	по текућ. рачунима	28.750 29
Дужници:	51.165 69	Неподијељена добит 1907	39.557 69
муштерије	2.214 83	Акцепти у депоу	920 60
агентурско одјељење	2.381 21	Преносна пасива	20.000 —
по текућ. рачунима	3.327 10	Чист добитак	649 34
Намјешт. и пр. по одб. 10%	7.923 14		12.628 95
Депоновани акцепти	2.029 61		
Преносна актива	20.000 —		
	338 25		
Круна	474.498 87	Круна	474.498 87

Рачун губитка и добитка на дан 31. децембра 1908 године

РАСХОДИ

ПРИХОДИ

Општи трошкови	10.934 16	Добит на роби	18.174 71
плате, нагр. и раз. трош.	1.651 34	Добит на агентур. одјел.	556 79
Поштарина и станарина	360 —	Мјенична камата	3.203 26
Добротворне цијељ	—	Затезна камата	2.055 81
Провизије и накнаде по те-	700 45	Разни приходи	163 49
кућним рачунима	36 75	Камата текућ. рачуна	251 35
Осигурање робе за 1908.	225 51	Провизија	3 75
Отпис од намјешт. и приб.	—	Мање показана добит у би-	24.406 16
Чист добитак 1908	10.497 95	лансу 1907	2.131 —
Мање показ. добитак 1907	2.131 —		
Круна	26.537 16	Круна	26.537 16

Управник Мило Церовић с. р. Предсједник Управног Одбора Мило Томашевић с. р. за књиговодство Васо Ђурић с. р.
Чланови Управног Одбора: Трипко Радовић с. р., Мато Чопић с. р., Крсто Каваја с. р., кап. Обрен Никовић с. р., Синан Лучић с. р., Симат Гарчевић с. р., Бекица Шобајић с. р., Милош Шобајић с. р., Максим Јовановић с. р., Симо Филотић с. р.
Прегледали смо горње рачуне „Изравнања“ и „Губитка и Добитка“ и нашли у потпуном реду.
Предсједник Надзорног Одбора Шћено Кустудић с. р.
Чланови Надзорног Одбора: Ђурица Ђуричић с. р., Лазар Бољановић с. р., Никола Барзут с. р., Душан Вујица с. р.
П.п. бр. 36. 1,1

СРЕЋКЕ

Краљ. Срп. Државне Класне Лутрије

ЗА 37. КОЛО I. КЛАСЕ

могу се добити код

„Никшићског Трговачког Акционарског Друштва“ као јединих овлашћених продаваоца за Црну Гору.

Вучење прве класе биће

10. јануара 1909.

Цијена срећака: цијела срећка К. 23'04; половина К. 11'52; четвртина К. 5'76; осмина К. 2'88.

Уплату треба слати преко новчаних завода или поштанском упутницом. Извучене лозове исплаћује благајна Никшићског Трговачког Акционарског Друштва, а за тачну исплату јемчи Српска Држава.

С поштовањем

П.п. бр. 572. — а 3,3 НИКШИЋСКО ТРГОВАЧКО АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО

Управа Краљ. Срп. Држ. Класне Лутрије

објављује овим, да је за главног овлашћеног продавца њених срећака у Црној Гори поставила Никшићско Трговачко Акционарско Друштво, које ће од 11. ов. мј. отпочети са продајом срећака I. класе 37. кола.

Л.Бр. 5842. Из Управе Краљ. Срп. Држ. Класне Лутрије, 9. децембра 1908 год. у Београду.

П.п. бр. 582. — б. 3,5

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Српско Добротворно Друштво „Балкан“ из Америке из Спомена благоизвољно је одредило стипендију од педесет круна мјесечно све док довршим школовање.

Због тога ми је омогућен да поред све своје сиромаштине добијем оно што благотворна наука човјеку може да дадне.

И са овим изјављујем највећу благодарност и доживотну захвалност моме високоме добротвору и обећајем, да ћу се трудити да одговорим тој великој пажњи према мени.

Да и ја једном кликнем из малених груди, да живи Друштво „Балкан“, да живи наш омиљени Књаз Господар.

Подгорица, 29. децембра 1908.

Ученик II-а раз. Подгоричке Гимназије, Гавро В. Гавриловић „Балкански“

р. 100, бр. 18, 1,1

ПРВА НИКШИЋСКА ШТЕДИОНИЦА

држаће на дан 30. јануара 1909. год у 9 сати прије подне у Штедионици локалу у Никшићу своју

IX Редовну Главну Скупштину

са овим дневним редом:

1) Избор перовође и двојице акционара за овјеру скупштинског записника и бројање гласова.

2) Извјештај Управног Одбора и Равнатељства о раду Штедионице у 1908 год. и читање закључних рачуна са приједлогом о подјели чистог добитка акционара I. кола.

3) Извјештај Надзорног Одбора.

4) Давање разрешење Управном и Надзорном Одбору за рад и рачуне у прошлој 1908 години.

5) Избор једног члана Управног Одбора са стране.

6) Избор предсједника и четири члана за Надзорни Одбор.

7) Приједлог Управног и Надзорног Одбора о повишењу капитала и измјени и допуни штедионичних правила.

8) Евентуални приједлози акционара. Право учествовања имају сви акционари I. и II. кола.

Моле се господа акционари да у што већем броју присуствују скупштини.

Никшић, 8. јануара 1909.

Предсједник Управног Одбора
Прве Никшићске Штедионице
кап. Мато Катарић с. р.

Р. 160, Бр. 29, 1,2

Црногорска Банка

Држаће на Цетињу 1. фебруара, 1909 г. у 9 часова прије подне у Банцином локалу своју

III Редовну Главну Скупштину

Са шљедећим дневним редом:

1) Избор перовође за вођење скупштинског записника;

2) Избор двојице акционара за овјеравање записника;

3) Избор тројице акционара за бројање гласова;

4) Извјештај Управног Одбора и полагање рачуна за 1908 год.

5) Извјештај Надзорног Одбора.

6) Одобрење биланса и рада Управног и Надзорног Одбора за 1908 год.

7) Решавање о предлозима Управног Одбора.

8) Бирање 4 члана за Управни Одбор.

9) Бирање 5 чланова за Надзорни Одбор.

НАПОМЕНА:

На главној скупштини могу учествовати сви акционари; као улазница служи: оригиналне акције за акционаре I кола, а уплатне књижице за акционаре II кола.

Акционари, који не би могли лично присуствовати, могу своје акције, односно уплатне књижице депоновати код банчаних повјерника и овима предати овлашћење, који ће их акционар на скупштини заступати.

Ниједан акционар не може заступати више од једног акционара.

Банчини су повјерници: Народна Банка, Београд, Српска Банка, Загреб, Српска Штедионица, Кореница, Прва Никшићска Штедионица, Никшић, Филијале Црногорске Банке: Подгорица и Бар.

Заступништва: Ријека, Колашин, Његуши, Вир-Пазар и Данилов-град.

Цетиње, 15. јануара 1909.

Управа Црногорске Банке
Р. 196, Бр. 35. 1,1

ПОЗИВ

НА

VI Редовну Главну Скупштину
АКЦИОНАРА ПОДГОРИЧКЕ БАНКЕ
У ПОДГОРИЦИ

која ће се одржати 30. јануара, 1909 год. у 9 часова прије подне у просторијама МЈЕСНЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ.

Дневни ред:

1) Избор двојице перовође за вођење скупштинског записника, три акционара за овјерење истога и три акционара за бројање гласова.

2) Извјештај Управног Одбора о раду банчином у 1908 години.

3) Извјештај Надзорног Одбора.

4) Одобрење биланса и рада Управног и Надзорног Одбора за 1908 годину.

5) Измјена банчаних правила.

6) Избор 11 чланова Управног Одбора из Подгорице и 4 члана са стране.

7) Избор 5 чланова за Надзорни Одбор.

8) Евентуални предлози.

*) На главној скупштини рјешавати ће се само о оним евентуалним предлозима, које њихови предлагачи најмање 3 дана прије одржања главне скупштине поднесу писмена управи банке.

На главној скупштини може учествовати сваки акционар, који донесе са собом своје акције, односно уплатне књижице — или исте депомира на банчиној благајни, или код банчаних филијала и повјереника.

У Подгорици, 14. јануара 1909 год.

Предсједник Управног Одбора
ком. поп Радован Марковић

Р. 170, Бр. 31, 1,1

ОГЛАС

Са овим чиним свакоме на знање, да неби мимо данас нико низашто повјеровао моја два сина Бошка и Милана Ристова Гргуновиће, Бјелопавлиће из Данилова-града, дочим су тако раскошни те су и досле са њиховим разасипањем већ скоро упропастили своје родитеље, и као за такве синове ми разасипнике нећу никоме да одговарам.

Данилов-град, 10. јануара 1909.

Ристо Радосавов Гргуровић.
Р. 58, Бр. 20, 1,3

Књижевни Оглас

Потписата Књижара, добила је право на прештапање и издање свију Цјела Гб. Кр. Височанства Књаза Господара, од којих има на својме стоваришту сједећа, и то:

Балканска Царица	кр. 1'20
Потони Абесераж	" 1'40
Хајдана	" 1'40
Књаз Арванит	" 1'—
Даље има на својме стоваришту ове књиге:	
Огледало Српско	" 3'—
Јуначки Споменик	" 1'—
Освета Косовска	" 2'—
Словенска Слога	" 1'—
Јунаштва Црногораца	" 1'—
Српско Хајдуковање	" —60
Четована и Мегдана	" —60
Краљевић Марко	" 1'—
Милош Обилић	" 1'—
Пелагија Народ. Учитељ биогрд. изд.	" 10'—
Н.-саско "	" 5'—
К. Ненадовић. Карађорђе	" 5'—
А. Дима. 20 година посје, у три књиге	" 12'—
А. Бургеа. Царица Катарина, у 2 књ.	" 8'—
Вој. С. Поповић. Освојење Бара	" 2'—
Освојење Никшића	" 2'—
Рамо	" 2'—

Напомена. Ко узме од једне врсте 4 књиге добија пету гратис, а од књига под знаком * добија трећу књигу гратис, или сортирано 20% попушта.

С поштовањем

Прва К. Цр. повл. Књижара

П. М. Калуберовића

П. п. бр. 275, 17,20

БЛАГОДАРНОСТ

Приликом Божићних празника прошле године потписатој управи приложили су на име поклона за цетињску сиромаш 135 круна, и то: г-ђа Милица удова пок. Вида Иванишевића круна 100; и г.г. Саво Мршуља круна 20; Мићо Баровић круна 5; Васо Вујић круна 5; Стеван Перовић круна 5; која је сума сиротињи на врјеме и раздијељена, у име чега ова управа приложницима изјављује овим путем своју благодарност.

Цетиње, 13. јануара 1909 год.
Управа Општине Вароши Цетиња
Р. 75, Бр. 30, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти мога бјед

† Војводе попа Богдана Зимоњића

који се у Автовцу пресели у вјечност 9. јануара у 96 години свога живота.

Сматрам за најсветију дужност да у име породице и своје изјавим нашу најпонижнију и најтрајнију благодарност Његовом Краљевском Височанству Књазу Господару на милостивим изразима утјехе, које је благоизволио упутити породици покојниковој и потписатом, као и на свечаном парастосу, који је на глас смрти покојникове одржан у овлашћеној манастирској цркви, у присуству Њ. В. Књаза Петра и многобројног чиновништва и грађанства. Доживотна благодарност нека је и Његовом Височанству Књазу Милу на израженом нам брзојавном саучешћу и Њ. В. Књазу Петру, Великоме Војводи Херцеговачком, на израженом нам саучешћу, као и на присуству на парастосу, чиме је, одао потоњу Високу пажњу сјени покојниковој, а његовом, потомству пружио видљивог знака утјехе за ненакнадним породичним губитком, а такође и Њеном Височанству Књагињици Вјери на благим, утјешним ријечима и Високом саучешћу.

Догробна захвалност, Високг преосвјештеном господину Митрополиту Митрофану и Високопречасном Епископу г. Кирилу Митровићу; министру предсједнику г. Д-ру Лазу Томановићу, министру војном г. Бриг. Митру Мартиновићу, његовој преузвишености министру француском г. Конту Серсеју, предсједнику Народне Скупштине г. Марку Ђукановићу, предсједнику Држ. Савјета г. Лазару Мијушковићу, државном савјетнику г. Милу Дожићу, бригадирима: г.г. Војводи Михаилу Вучинићу, срдари Јанку Вукотићу, Велиши Лазовићу, Блажу Бошковићу и Ђузи Вукотићу и народним посланицима, који потписатом изразише лична саучешћа.

Особита хвала Војводама: г.г. Божу Петровићу, Ђуру Петровићу, Лазару Социји као и г. Марку Вукотићу, који нам телеграфски упутеше пријатељска саучешћа.

Дуготрајна захвалност свима осталим чиновницима, свјештенству и професорима, а напомена г.г. официра Цетињског гарнизона, као и грађанству вароши Цетиња, који узеше учешћа у нашој жалости. Највећа хвала свима онима, који у онако великом броју присуствоваше парастосу за упокој душе милог нам г. покојника. Доживотна хвала грађанству вароши Никшића, чиновништву, свјештенству, учитељима, учитељицама и ученицама, који у великом броју присуствоваше помену покојниковом одржаном у саборној цркви у Никшићу.

Дубоко смо захвални свима и сваком, ко ма на који начин узе учешћа у нашој превеликој жалости за незабрављеним нам покојником.

Цетиње, 16. јануара 1909.

У име породице потпор. Владимир Зимоњић, орд. официр Њ. Кр. В. Господара.
Р. 335, Бр. 21, 1,1